

MINISTER ZDROWIA

MZ-UZ-F-746-19500-4/ES/10

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 2. 04. 10

nr. 1786 podpis.

Warszawa, 2010 -03- 3 1

SEKRETARIA
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 02. 04. 10 zał.
nr. 2316 podpis.

Pan

Bogdan Borusewicz

Marszałek Senatu RP

Stanisław Gorczyca

W odpowiedzi na oświadczenie Pana Stanisława Gorczycy, Senatora RP, złożone na 48 posiedzeniu Senatu w dniu 4 lutego 2010 r., *dotyczące finansowania ośrodków terapii uzależnień*, przekazane przy piśmie Marszałka Senatu z dnia 16 lutego 2010 roku, znak: BPS/DSK-043-2383/10, uprzejmie proszę o przyjęcie następujących informacji.

Odnosząc się do pytania Pana Senatora o nakłady na terapię uzależnień, w szczególności od alkoholu oraz do uwagi o obniżeniu wartości zakontraktowanych świadczeń w ramach leczenia uzależnień w 2010 roku, Prezes NFZ poinformował, iż wysokość kontraktów na leczenie uzależnienia od alkoholu wynosi 276 797 672,71 zł, według stanu na dzień 1 marca 2010 roku, natomiast realizacja przedmiotowego świadczenia za 2009 rok wynosi 266 416 275,81 zł, według stanu na dzień 4 marca 2010 roku. Oznacza to, że w 2010 roku umowy na leczenie uzależnienia od alkoholu zostały zakontraktowane na poziomie wyższym o 10 381 396,90 zł (wzrost o 3,9%) niż w 2009 roku.

Odnosząc się do kwestii kosztów leczenia schorzeń somatycznych spowodowanych nadużywaniem alkoholu uprzejmie informuję, iż liczenie, a nawet szacowanie zdrowotnych konsekwencji uzależnienia jest zadaniem bardzo trudnym, ponieważ osoby uzależnione są diagnozowane i przyjmowane do leczenia podstawowego i specjalistycznego z rozpoznaniem

konkretnych chorób somatycznych i zaburzeń psychicznych. Nawet jeżeli choroby lub zgony są bezpośrednim następstwem spożywania alkoholu w statystykach medycznych nie pojawia się taka informacja. Według Światowej Organizacji Zdrowia alkohol znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia populacji, a ponad 60 rodzajów chorób i urazów wiąże się z jego spożywaniem. Choroby występujące na tle używania alkoholu to przede wszystkim: urazy, zaburzenia umysłowe i psychiczne, zaburzenia żołądkowo-jelitowe, nowotwory, choroby układu sercowo-naczyniowego, zaburzenia immunologiczne, choroby układu kostno-szkieletowego, dysfunkcje układu rozrodczego i szkody prenatalne. W całej Europie picie alkoholu jest odpowiedzialne za ¼ wszystkich nagłych zgonów młodych ludzi pomiędzy 15 a 29 rokiem życia¹. Wielkość szkód zdrowotnych związanych z używaniem alkoholu jest najczęściej wprost proporcjonalna do wielkości spożycia napojów alkoholowych. W Polsce grupa osób najwięcej pijących (powyżej 12 l 100% alkoholu rocznie), stanowiąca 7,3% konsumentów napojów alkoholowych, spożywa aż 46,1% całego wypijanego alkoholu. Grupa osób mało pijących (do 1,2 l 100% alkoholu rocznie), stanowiąca 46,9% konsumentów alkoholu, wypija tylko 4,9% całości spożywanego alkoholu. Tak duża koncentracja spożycia rodzi poważne zagrożenia zdrowotne i problemy społeczne².

Uzależnieni od alkoholu to grupa konsumentów spożywająca średnio największe ilości alkoholu. Przyjmując, że w Europie od 2-3% dorosłych uzależnia się od alkoholu (w tym ok. 5% mężczyzn i 1% kobiet) liczbę osób uzależnionych w Polsce można oszacować na ok. 700-900 tys.³

Uzależnienie jest zaburzeniem bio-psycho-społecznym. Przyczynia się do rozwoju szeregu poważnych chorób (są to m.in. stłuszczenie, zapalenie wątroby, marskość wątroby, alkoholowe zespoły psychoorganiczne, zapalenie trzustki, przewlekłe psychozy alkoholowe, zespół Wernickego-Korsakowa, napady drgawkowe abstynencyjne czy polineuropatia obwodowa) oraz powoduje dezorganizację życia społecznego osób uzależnionych i ich rodzin. Istnieje wysoka zależność między uzależnieniem od alkoholu a bezrobociem, niższym statusem socjoekonomicznym, wypadkami i przemocą interpersonalną.

---

¹ Anderson P., Baumberg B., *Alcohol in Europe*. [London: Institute of Alcohol Studies (2006)]. Polskie wydanie: *Alkohol w Europie*, Wydawnictwo Edukacyjne PARPAMEDIA, Warszawa 2007.

² Badanie wzorów spożywania napojów alkoholowych, na zlecenie PARPA CBOS, 2008

³ Anderson P., Baumberg B., *Alcohol in Europe*. [London: Institute of Alcohol Studies (2006)]. Polskie wydanie: *Alkohol w Europie*, Wydawnictwo Edukacyjne PARPAMEDIA, Warszawa 2007.

W Polsce w ostatnich latach, wraz ze wzrostem spożycia alkoholu, rośnie liczba zgonów z powodu marskości wątroby, zaburzeń psychicznych spowodowanych używaniem alkoholu, zatruc alkoholem⁴. Są to silne korelaty nałogowego spożywania alkoholu.

- o 10% wzrosła liczba zgonów z powodu zaburzeń psychicznych związanych z używaniem alkoholu (1989 zgonów w 2007 roku wobec 1.808 w 2006 roku), przy czym liczba zgonów kobiet z tego powodu zwiększyła się aż o 21%,
- o 10% wzrosła liczba zgonów z powodu chorób wątroby (do 7.539 w 2007 roku z 6.843 w 2006 roku), przy czym liczba zgonów kobiet z tego powodu wzrosła o 13%,
- o 3% wzrosła liczba zgonów z powodu zatruc alkoholem (z 1.851 w 2006 roku do 1.914 w 2007 roku), przy czym liczba zgonów kobiet z tego powodu jako jedyny parametr, zmniejszyła się o 7%, chociaż należy pamiętać o uprzednim jej nagłym wzroście o aż 24% w 2006 roku względem roku 2005.

Nie ma polskich szacunków kosztów wynikających z picia alkoholu, czy uzależnienia, ponieważ nikt nie robił dotychczas takich badań. Koszt leczenia chorób spowodowanych przez alkohol został wyceniony w Europie w 2003 roku na 17 mld €. Dodatkowe 5 mld € wydaje się w Unii Europejskiej na leczenie i zapobieganie szkodliwemu używaniu alkoholu i uzależnieniu.⁵

Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych uczestniczy w projekcie badania kosztów używania alkoholu w Europie. W chwili obecnej została złożona do Komisji Europejskiej aplikacja szeroko zakrojonych badań i jeśli zostanie ona zaakceptowana, zadanie to będzie realizowane w latach w 2012-2017.

W Polsce od 2003 roku spożycie alkoholu na jednego mieszkańca systematycznie wzrasta, wzrasta tym samym liczba osób pijących alkohol problemowo - wymagających świadczeń w obszarze leczenia uzależnienia. Uwzględniając specyfikę zaburzenia, jakim jest uzależnienie, działania systemu rozwiązywania problemów alkoholowych w Polsce od lat kierowane są w stronę zwiększenia skuteczności motywowania osób uzależnionych do podejmowania leczenia. Konsekwencją rosnącej liczby osób pijących szkodliwie i uzależnionych oraz

---

⁴ Dane IPiN za 2007 rok.

⁵ Anderson P., Baumberg B., *Alcohol in Europe*. [London: Institute of Alcohol Studies (2006)]. Polskie wydanie: *Alkohol w Europie*, Wydawnictwo Edukacyjne PARPAMEDIA, Warszawa 2007.

skutkiem lepszej efektywności tego motywowania jest systematyczny wzrost liczby pacjentów leczonych z rozpoznaniem zaburzeń spowodowanych używaniem alkoholu.

Dane w ww. zakresie są zawarte w poniższej tabeli.

typ placówki	2003	2004		2005		2006		2007	
			%		%		%		%
ambulatoryjne zakłady lecznictwa odwykowego	134.639	147.635	69,3	147.181	67,7	149.473	66	149.525	65
oddziały dzienne	2.971	2.972	1,4	3.410	1,6	5.112	2,3	5.379	2,4
oddziały całodobowe	58.323	62.374	29,3	66.716	30,7	71.775	31,7	74.849	32,6
RAZEM	195.933	212.981	100	217.307	100	226.360	100	229.753	100

2

powołania

[Signature]

Z upoważnienia
MINISTRA ZDROWIA
PODSEKRETARZ STANU

Cezary Rzemek